

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลผู้เสียภาษี และเป็นแนวทางในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีและปัญหาการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ให้ผู้เสียภาษีทราบเพื่อจะได้หาแนวทางการเสียภาษีอากรที่ถูกต้อง ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านภาษีอากรต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีอากรจากการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินของสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานที่ดินสาขา จำนวนสำนักงานที่ดิน 13 สำนักงาน จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 62 คน และเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบความถูกต้องของการเสียภาษีและการกำกับดูแลผู้มีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยสำนักงานสรรพากรพื้นที่ 2 พื้นที่ จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 26 คน และศึกษาหลักเกณฑ์การเสียภาษีอากรจากประมวลรัษฎากร ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติ และศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ ค่าสถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยสรุปได้ดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เจ้าหน้าที่กรมที่ดินผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีอากรจากการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินของสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่และสำนักงานที่ดินสาขา ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 62 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 48.39 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.61 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30–40 ปี ร้อยละ 46.77 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 35.48 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.06 โดยมีตำแหน่งเป็นนักวิชาการที่ดินเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.23 รองลงมามีตำแหน่ง

เป็นเจ้าของที่ที่ดิน ร้อยละ 32.26 ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 14.52 รองลงมาปฏิบัติงานในสำนักงานที่ดินสาขาหางดง ร้อยละ 12.90 มีระยะเวลาในการในการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรจากการ โอนอสังหาริมทรัพย์มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 46.77 รองลงมาปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลา 2-5 ปี และ 6-10 ปี เท่ากันร้อยละ 22.58 โดยเจ้าหน้าที่กรมที่ดินส่วนใหญ่ยังไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรการจัดเก็บภาษีอากรจากการโอนอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ 79.03 ส่วนใหญ่มีจำนวนรายชื่อผู้เสียภาษีที่ต้องให้บริการต่อวันระหว่าง 10-20 ราย ร้อยละ 53.23 รองลงมาให้บริการผู้เสียภาษีต่ำกว่า 10 ราย ร้อยละ 32.26 ส่วนใหญ่คิดว่าการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายบุคคลธรรมดามีความยุ่งยากมากที่สุด ร้อยละ 69.35 และคิดว่าการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะมีความยุ่งยากรองลงมา ร้อยละ 30.65

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์

2.1 ปัญหาด้านผู้เสียภาษี

เจ้าหน้าที่กรมที่ดินพบปัญหาด้านผู้เสียภาษีในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือ ปัญหาที่ผู้เสียภาษีมีความรู้สึกลัวว่าภาษีที่เกิดจากการโอนอสังหาริมทรัพย์มีจำนวนสูงเกินไป รองลงมาคือผู้เสียภาษีขาดความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ขั้นตอนและภาระภาษีในการโอนอสังหาริมทรัพย์ และผู้เสียภาษีขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเสียภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านผู้เสียภาษีจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่มีช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่า 10 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.2 ปัญหาของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่กรมที่ดินพบปัญหาในการปฏิบัติงานจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือ การจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร มีความยุ่งยากซับซ้อนเข้าใจยาก รองลงมาคือไม่มีการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง และไม่มีเอกสารคำชี้แจงเบื้องต้นในการจัดเก็บภาษีแจกให้ผู้เสียภาษีศึกษา

เมื่อพิจารณาปัญหาของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน

ที่มีช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเจ้าหน้าที่ที่ดินที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 6-10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.3 ปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากร

เจ้าหน้าที่กรมที่ดินพบปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือ ผู้เสียภาษีไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องมูลค่าฐานภาษีในการคำนวณภาษีธุรกิจเฉพาะ รองลงมาคือกรณีผู้ขายฝากได้ไถ่ทรัพย์สินภายในกำหนดเวลาหรือกรณีไม่ได้ผู้รับซื้อฝากไม่ทราบภาระภาษีและหลักเกณฑ์ในการเสียภาษี รองลงมาคือมีการแจ้งราคาซื้อขายจริงต่ำกว่าราคาประเมินทุนทรัพย์ และผู้เสียภาษีไม่มีความรู้ความเข้าใจในการตีความค่าว่าเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์มุ่งทางค้าหรือหากำไร

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ดินในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่มีช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเจ้าหน้าที่ที่ดินที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ต่ำกว่า 2 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น

เจ้าหน้าที่ที่ดินมีปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ดังนี้

เจ้าหน้าที่กรมที่ดินมีความประสงค์ให้กรมสรรพากรจัดสรรเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรมาทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรจากการโอนอสังหาริมทรัพย์ ณ สำนักงานที่ดินให้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าพนักงานที่ดินเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรอย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปทราบเกี่ยวกับหน้าที่การชำระภาษีจากการโอนอสังหาริมทรัพย์ทุกประเภทภาษีให้มากกว่าเดิม พัฒนาโปรแกรมการคำนวณภาษีอากรที่มีความทันสมัยและมีความสมบูรณ์แบบ มีการจัดสรรแบบพิมพ์ที่ใช้ในการคำนวณภาษีอากรให้เพียงพอกับปริมาณความต้องการใช้ และเสนอให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้ทุกประเภทเป็นอัตราร้อยละเช่นเดียวกับค่าธรรมเนียมของกรมที่ดินให้กำหนดแน่นอนเลย และจัดสรรรายได้ให้กรมที่ดินจากการจัดเก็บภาษีอากรแทนให้มากกว่าเดิม

แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบการเสียภาษีจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 และสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 26 คน พบว่าเป็นเพศชาย ร้อยละ 15.38 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 84.62 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี ร้อยละ 46.15 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 30.77 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 53.85 โดยมีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.38 รองลงมาคือตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่สรรพากร ร้อยละ 15.38 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ร้อยละ 53.85 รองลงมาปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ร้อยละ 46.15 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนงาน ทีมกำกับดูแล ร้อยละ 84.62 ซึ่งมีจำนวนรายชื่อผู้ประกอบการที่อยู่ในการกำกับดูแล จำนวน 301-สูงกว่า 400 รายเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.18 รองลงมาคือจำนวนรายชื่อผู้ประกอบการจำนวน 201-300 ราย ร้อยละ 27.27 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการในการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบการเสียภาษีจากการขายอสังหาริมทรัพย์มาแล้วเป็นระยะเวลา 3-4 ปี ร้อยละ 46.15 รองลงมาปฏิบัติงานในหน้าที่ในการตรวจสอบการเสียภาษีจากการขายอสังหาริมทรัพย์มาแล้วเป็นระยะเวลา 1-2 ปี โดยเจ้าหน้าที่สรรพากรเคยผ่านการอบรมในหลักสูตรการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.85

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์

2.1 ปัญหาด้านทัศนคติของผู้เสียภาษี

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาด้านทัศนคติของผู้เสียภาษีต่อการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือปัญหาที่ผู้เสียภาษีไม่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเสียภาษีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ รองลงมาคือผู้เสียภาษีไม่เห็นความสำคัญของการเสียภาษี

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สรรพากรในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 3-4 ปี และปฏิบัติหน้าที่สูงกว่า 4 ปี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 1-2 ปี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ปัญหาด้านการตรวจสอบภาษี

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาด้านการตรวจสอบภาษีในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์อยู่ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือการจัดทำบัญชีของผู้เสียภาษีไม่มีเอกสารหรือหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วน รองลงมาคือผู้เสียภาษีมักมีการมอบหมายให้ผู้อื่นให้ข้อมูลแทนผู้เสียภาษี

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 1-2 ปี และปฏิบัติหน้าที่สูงกว่า 4 ปี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 3-4 ปี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ประเด็นปัญหาภาษีที่พบในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์

2.3.1 ปัญหาภาษี หัก ณ ที่จ่าย

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาภาษีหัก ณ ที่จ่ายอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือกรณีขายที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้างรวมอยู่ด้วยผู้เสียภาษีมักแจ้งขายเฉพาะที่ดิน รองลงมาคือ ผู้ขายมีการแยกสัญญาโดยแจ้งว่าขายเฉพาะที่ดินสิ่งปลูกสร้างผู้ซื้อสร้างเอง

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สรรพากรที่มีช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

2.3.2 ปัญหาภาษีธุรกิจเฉพาะ

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาภาษีธุรกิจเฉพาะอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือ กรณีผู้ซื้อจ่ายค่าภาษีธุรกิจเฉพาะแทนผู้ขายไม่นำค่าภาษีที่ออกให้มารวมเป็นฐานภาษีในการคำนวณภาษี รองลงมาคือแจ้งราคาซื้อขายจริงต่ำกว่าราคาประเมิน หรือราคาจดจำนอง

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

2.3.3 ปัญหาภาษีอากรแสตมป์

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาภาษีอากรแสตมป์อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรกคือไม่ปิดอากรแสตมป์ในสัญญารับเหมาก่อสร้าง รองลงมาคือ ผู้เสียภาษีที่ไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะนั้นไม่ทราบว่าอากรแสตมป์ต้องเสียอากรแสตมป์

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.3.4 ปัญหาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรกคือผู้เสียภาษีไม่ทราบว่าต้องใช้ราคาประเมินหรือราคาซื้อขายจริง

ในการคำนวณเงินได้ รองลงมาคือไม่มีหลักฐานเอกสารหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร หรือมีแต่ไม่ถูกต้อง

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 1-2 ปี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 3-4 ปี และปฏิบัติหน้าที่สูงกว่า 4 ปี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.3.5 ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปีอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือมีการให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน โดยไม่คิดดอกเบี้ยหรือคิดต่ำกว่าราคาตลาด รองลงมาคือผู้เสียภาษีมักมีการแจ้งต้นทุนอสังหาริมทรัพย์หรือรายจ่ายไว้สูง

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่แตกต่างกัน ต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

2.3.6 ปัญหาภาษีมูลค่าเพิ่ม

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรกคือผู้ประกอบการที่มีรายได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น ค่าบริการส่วนกลางไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อรายได้ถึงเกณฑ์ รองลงมาคือไม่มีการเฉลี่ยภาษีซื้อเมื่อมีการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่แตกต่างกัน ต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่า 4 ปี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ 1-2 ปี และปฏิบัติหน้าที่ 3-4 ปี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.3.7 ปัญหาอื่นๆ

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาอื่นๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบการเสียภาษีจากการขายสังหาริมทรัพย์อยู่ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือ ผู้เสียภาษีมีเจตนาแจ้งราคาซื้อขายจริงต่ำกว่าราคาประเมิน รองลงมาคือราคาประเมินมีความแตกต่างกับราคาซื้อขายจริง

เมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายสังหาริมทรัพย์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันต่างก็มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

สรุปประเด็นปัญหาภาษีที่พบในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายสังหาริมทรัพย์อยู่ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือ ปัญหาอื่น ๆ รองลงมาคือปัญหาภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี และปัญหาภาษีธุรกิจเฉพาะ

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น

เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรมีปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ดังนี้

กรมสรรพากรควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหน้าที่ในการชำระภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีเงินได้กรณีการขายสังหาริมทรัพย์ให้ประชาชนทราบ จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินเกี่ยวกับความรู้การจัดเก็บภาษีอากรจากการขายสังหาริมทรัพย์ และควรมีมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานที่ดิน

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาถึงปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เจ้าหน้าที่กรมที่ดินและเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรมีค่าของปัญหาอยู่ในระดับมากทุกประเด็นปัญหา โดยเจ้าหน้าที่กรมที่ดินพบปัญหาจากการจัดเก็บภาษีอากรคือผู้เสียภาษีไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องมูลค่าฐานภาษีในการคำนวณภาษีธุรกิจเฉพาะ ปัญหาด้านผู้เสียภาษีคือมีความรู้สึกลัวภาษีที่เกิดจากการโอนอสังหาริมทรัพย์มีจำนวนสูงเกินไป ปัญหาของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการปฏิบัติงานคือการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรมีความยุ่งยากซับซ้อนเข้าใจยาก ส่วนเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรพบปัญหาภาษีในการจัดเก็บภาษีอากรคือผู้เสียภาษีมีความรู้สึกลัวภาษีที่เกิดจากการโอนอสังหาริมทรัพย์มีจำนวนสูงเกินไป ปัญหาด้านทัศนคติของผู้เสียภาษีคือไม่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเสียภาษีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ ปัญหาการตรวจสอบภาษีคือการจัดทำบัญชีของผู้เสียภาษีไม่มีเอกสารหรือหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วน

ผลการศึกษาที่พบว่าประเด็นปัญหาภาษีมีค่าของปัญหาอยู่ในระดับมากทั้งในด้านเจ้าหน้าที่กรมที่ดินและเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร อาจเนื่องจากการที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินซึ่งเป็นผู้จัดเก็บภาษีแทนกรมสรรพากรตามประมวลรัษฎากร คือ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ แต่มีจำนวนเจ้าหน้าที่กรมที่ดินผู้ปฏิบัติงานจัดเก็บภาษีอากรถึงร้อยละ 79.03 ที่ยังไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ทั้งที่ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่การจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์มาเป็นระยะเวลาสูงกว่า 10 ปี ถึงร้อยละ 46.77 และผลการศึกษาปัญหาของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่พบว่า การจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรมีความยุ่งยากซับซ้อนเข้าใจยาก และไม่มีกรอบมาให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาที่พบว่าผู้เสียภาษีไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องมูลค่าฐานภาษีในการคำนวณภาษีธุรกิจเฉพาะ และขาดความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ขั้นตอนและภาระภาษีในการโอนอสังหาริมทรัพย์ มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ นิยม บุญสิงห์ (2539) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะในกรณีการค้าอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร ที่พบว่าผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีและการขออนุญาตจัดสรรที่ดินในระดับต่ำ รัฐบาลการประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับภาษีมักขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีธุรกิจเฉพาะ และสอดคล้องกับการศึกษาของ มณีรัตน์ ถิ่นนวล (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาที่พบจากการกำกับดูแลผู้เสียภาษีประเภทธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ซึ่งพบว่าปัญหาความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากรของผู้ประกอบการเป็นปัญหาในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. กรมสรรพากรควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ แจกเอกสารเผยแพร่ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และภาระภาษีจากการขายอสังหาริมทรัพย์ให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ หรือสร้างโครงการ Call Center ประจำจังหวัด เพื่อให้ประชาชนสามารถสอบถามความรู้ก่อนไปโอนอสังหาริมทรัพย์เพื่อจะได้ทราบภาระภาษี เตรียมเอกสารและเงินภาษีได้อย่างถูกต้องและไม่เสียเวลา
2. กรมสรรพากรควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายประมวลรัษฎากรแก่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ แทนให้กรมสรรพากร โดยเฉพาะเมื่อมีกฎหมายใหม่เกิดขึ้น และควรสร้างทัศนคติที่ดี สร้างแรงจูงใจแก่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการปฏิบัติหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนกรมสรรพากรไม่ให้เกิดความรู้สึกว่าการจัดเก็บภาษีแทนกรมสรรพากรเป็นภาระและไม่ใช่น้ำที่โดยตรง
3. จัดให้มีการอบรมสัมมนา ระหว่างเจ้าหน้าที่กรมที่ดินผู้ปฏิบัติงานจัดเก็บภาษีอากรแทนกรมสรรพากรและเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบการเสียภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ เพื่อจะได้ทำการระดมความคิด แลกเปลี่ยนความรู้ และทราบถึงความคิดเห็นปัญหาในการปฏิบัติงานรวมถึงข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาเรื่องปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการศึกษาปัญหาของผู้เสียภาษีหรือเจ้าหน้าที่กรมที่ดินและเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอย่างละเอียด หรือศึกษาในระดับที่กว้างกว่าโดยอาจจะเป็นการศึกษาในระดับสำนักงานสรรพากรภาค ต่อไป